

Başkent Üniversitesi Transplantasyon Konulu Yayınların İncelenmesi: Science Citation Index Verilerine Dayalı Bir Araştırma (1993-2009)

An Investigation on Baskent University's Publications on Transplantation: A Study based on Science Citation Index Data (1993-2009)

Songül Akfindik

Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Zonguldak. songul.akfindik@karaelmas.edu.tr

Remzi Salihoglu

Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, 06100 Sıhhiye / Ankara. remzi@baskent.edu.tr

Öz: Günümüzde tıp konusunda yapılan bilimsel çalışmalar diğer alanlara göre daha hızlı artmaktadır. Dolayısıyla tıp alanındaki bilimsel yayınların niteliğinin ölçülmesi bibliyometrik çalışmaları da beraberinde getirmiştir. Bu çalışmada tıp konusunda literatürde önemli bir yere sahip olan Başkent Üniversitesi ele alınmıştır. ISI Web of Science (WOS) kapsamındaki Science Citation Index (SCI) ile yapılan değerlendirmelere göre Başkent Üniversitesi adresli yayınlar incelenmiştir. Üniversitenin en çok yayın yaptığı alanlardan biri olan "Transplantasyon" konusu ele alınmış, 1993-2009 yıllarında yapılan çalışmaların bilimsel üretime katkısı, bünyesindeki dergilerin etki faktörleri ve atıf oranları saptanmıştır. Yayınların niteliğine ilişkin değerlendirmelerde bulunabilmek için Journal Citation Reports (JCR) ile 2008 yılına ait etki faktörü verilerinden yararlanılmıştır. Elde edilen veriler anlamlandırılmış, değerlendirme aşamasında Microsoft Excel ve SPSS 11.5 programları kullanılmıştır.

Anahtar sözcükler: Başkent Üniversitesi, transplantasyon, bibliyometri

Abstract: In these days, it is clear that scientific researches about medicine increase more than other branches. So measuring of the qualities of scientific publications has revealed the bibliometric studies. In this study, Baskent University that has an important possessor on medical topics in literature, is taken up. According to the evaluations that have been made by Science Citation Index (SCI) which is involved by ISI Web of Science (WOS), the publications of Baskent University have been examined. "Transplantation", one of the most published branches of the University, has been studied and the scientific contribution of the studies which is published between 1993-2009, impact factor of these studies and the citation rate have been determined. To evaluate the qualities of the publications exactly, the effect factors data of Journal Citation Reports (JCR) in 2008 have been used. Obtained datas have been explained and on evaluation step, some programs have been used such as Microsoft Excell and SPSS 11.5.

Keywords: Baskent University, transplantation, bibliometrics

Giriş

Son yıllarda, atıf dizinleri temelli bibliyometrik araştırmalara, akademisyenler ve üniversite yönetimleri tarafından yoğun ilgi gösterilmektedir. Bibliyometrik çalışmalar kişisel ve kurumsal olarak bilimsel yayıncılıkta hangi düzeyde olduğumuzun göstergeleridir. Bu tür çalışmalarda, kimi zaman ülkelerin performansı değerlendirilmekte, kimi zaman ülkeler arasında karşılaştırmalar yapılmakta, kimi zaman ise özel olarak belli bir kurumun-kurumların literatüre olan katkısı ve verimliliği incelenmektedir (Al, Al ve Bahşişoğlu, 2004). Çalışmamızda Başkent Üniversitesinin (B.Ü.) kurulduğu günden itibaren temel konularından biri olan transplantasyon konusundaki bilimsel üretime katkısının düzeyi ve bünyesindeki dergilere ilişkin bibliyometrik özelliklerden bazıları (etki faktörü ve atıf oranları) saptanarak değerlendirilmelerde bulunulmuştur.

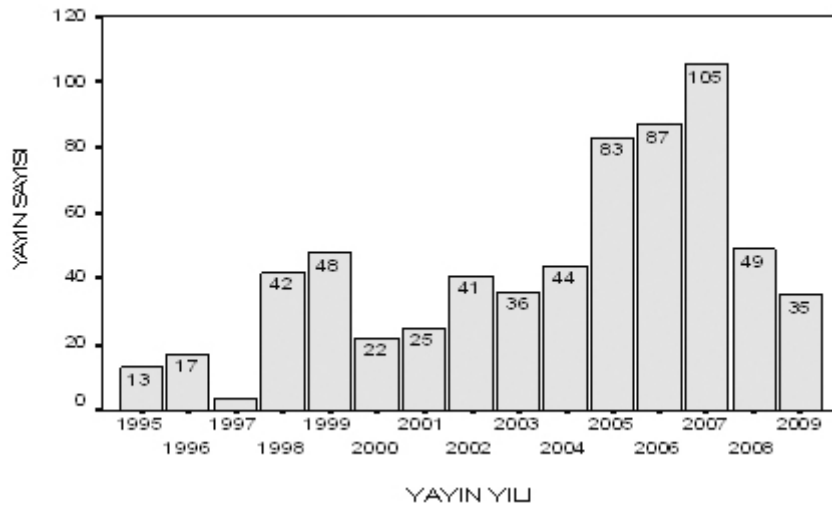
Yöntem

Bibliyometrik analiz çalışmalarında "dergi etki faktörü" (journal impact factor), "anımsallık indeksi" (immediacy index), "yarı yaşam ömrü" (half-life) gibi ölçütlere göre yayınların değerlendirilmesi söz konusudur. Bu çalışmada 1993-2009 yılları arasında SCI'de (Science Citation Index-Expanded) yayımlanan B.Ü. adresli yayınlar değerlendirilmektedir. Üniversitenin kuruluş yılı olan 1993, araştırmanın başlangıç tarihi olarak alınmıştır. Çalışma için 24 Aralık 2009 tarihinde bir tarama yapılmıştır. Bu nedenle 2009 yılı verileri taramanın yapıldığı tarih itibarıyla

oluşturulmuştur. Söz konusu yayınlar tüm doküman tiplerine (makale, mektup v.b.) göre, sonuçlar ise son “1” yayına kadar indirgenerek incelenmiştir. Bu yayınlara ait dergi adları ve dergilerin etki faktörleri, yayın yılları, yayın dilleri ve ilgili yayınların atıf performansları gibi bilgiler elde edilmiştir.

Bulgular ve Yorum

SCI’de 1993-2009 yılları arasında B.Ü. adresli “Transplantasyon” konulu toplam yayın sayısı 651’dir. SCI’de yayınlanan B.Ü. adresli ve transplantasyon konusundaki yayınların yıllara göre dağılımı Şekil 1’de verilmiştir. Üniversitenin 2005, 2006 ve 2007 yıllarında önceki yıllara göre daha fazla yayın yaptığı görülmektedir. Söz konusu 3 yılda yapılan yayınların toplamı bütün yayınlar içerisinde %42’lik bir paya sahiptir.

Şekil 1. Yayınların yıllara göre dağılımı

2007’de 105 olan yayın sayısının 2008 yılında 49’a, 2009 yılında ise 35’e kadar düştüğü görülmektedir. Elde edilen bu sonuçlar, yayın sayısındaki düşüşün nedenleri ile ilgili başka bir çalışmanın yapılması gerektiğine işaret etmektedir.

Başkent Üniversitesi Adresli ve “Transplantasyon” Konusundaki Yayınlar Yapılan Atıflar

Atıf analizlerinde sadece atıf oranını ya da atıf potansiyelini göz önünde bulundurmamak gerçekçi bir değerlendirme olmamaktadır. Bir derginin belirli bir yılda aldığı atıfla, o derginin atıf performansının ölçülmesi bizi yanıltıcı sonuçlara götürebilir. Bu nedenle her dergi için ortalama atıf oranlarının belirlenmesi daha bilimsel bir değerlendirme olacaktır (Atılğan, 2005).

Tablo 1. Yıllara göre yayınların atıf performansı

Yıl	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Yayın Başına Düşen Ortalama Atıf
1995	13	73	5.62
1996	17	78	4.59
1997	4	30	7.50
1998	42	184	4.38
1999	48	137	2.85
2000	22	114	5.18
2001	25	96	3.84
2002	41	151	3.68
2003	36	77	2.14
2004	44	230	5.23
2005	83	183	2.20
2006	87	199	2.29
2007	105	100	0.95
2008	49	45	0.92
2009	35	3	0.09

Tablo 1'de Başkent Üniversitesi'nin transplantasyon alanında yaptığı yayınların yıllar bazında sayısı, aldığı atıflar ve yayın başına düşen atıf ortalaması verilmiştir. İndekste en fazla yayın, 2007 yılında 105 çalışma ile yapılmıştır. En az yayın ise 1997 yılında 4 çalışma ile gerçekleştirilmiştir. Her bir yılda yayınlanan yayınların en az bir tanesi atıf almıştır. İlk 7 yılda (1995- 2001) toplam 171 yayına 713 atıf yapılmıştır. Bu atıflar yayınlarla oranlandığında yıllık %4.16 atıf gerçekleştiği görülmektedir. Sonraki 8 yıllık dönemde ise (2002- 2009) toplam yayın sayısı 480, toplam atıf sayısı ise 980 olarak gerçekleşmiştir. Yıllık atıf oranı ise %2,05'tir. Bütün yılların toplam atıf yüzdesi ise %2,61 olmuştur.

Tablo 2'de JCR'de (*Journal Citation Report*) "transplantasyon" konusunda yayın yapan dergilerin etki faktörleri (2008 yılı itibariyle) verilmiştir. Başkent Üniversitesi'nin transplantasyon konusunda bu dergilerdeki yayınları ve her bir dergide yayınlanan yayın sayılarına göre yüzdeleri verilmiştir. Aynı zamanda toplam yayın sayısı ve indekste payları yüzdelik değer olarak belirtilmiştir. Buna göre üniversitenin en fazla yayınının *Transplantation Proceedings* dergisinde (431) yer aldığı ve bunun toplam yayın sayısının %66,20'sini oluşturduğu görülmektedir. Üniversitenin kendi yayını olan *Experimental and Clinical Transplantation* dergisinde yayınlanan yayın sayısı 10'dur. Ancak JCR'de bu dergiye ait bir kayda ulaşılamamıştır.

Tablo 2. Yayın yapılan dergilerin etki faktörleri

Dergi Adı	Etki Faktörü (2008)	N	%
Transplantation Proceedings	1.055	431	66,20
Nephrology Dialysis Transplantation	3.568	77	11,82
Transplant International	3.115	38	5,83
Pediatric Transplantation	1.862	31	4,76
Liver Transplantation	4.085	24	3,68
American Journal Of Transplantation	6.559	10	1,53
Experimental And Clinical Transplantation	0	10	1,53
Artificial Organs	2.131	9	1,38
Transplantation	3.816	8	1,22
Clinical Transplantation	1.915	7	1,07
Transplant Immunology	1.689	3	0,46
Dialysis & Transplantation	0.297	1	0,15
International Journal Of Artificial Organs	1.299	1	0,15
Transplant Infectious Disease	2.516	1	0,15
Toplam		651	100

Sonuç

Bu çalışma ile Başkent Üniversitesi'nin transplantasyon konusunda *Web of Science*'da yer alan yayınları yıllar bazında değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonucunda üniversitenin kurulduktan sonra indekslerde yer alabilecek transplantasyon konulu yayınlara aralıksız devam ettiği; ancak B.Ü. bünyesinde transplantasyon konusunda yapılan yayınların çoğunun tek bir dergide toplandığı görülmüştür. Bu durum, akademisyenlerin hazırladığı çalışmaların daha çok akademik kariyer amaçlı olduğu düşüncesini doğurmaktadır. Bu alanda yapılacak genişletilmiş çalışmalarda daha detaylı veri analizleri yapılabilir, diğer alanlardaki yayınların incelenmesi ile Başkent Üniversitesi'nin akademik yayıncılık eğilimi belirlenebilir.

Kaynakça

- Al, P., Al, U. ve Bahşişoğlu, H.K. (2004). Science Citation Index'de Hacettepe Üniversitesi: 1975-2003. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 21(2), 229-244.
- Atılğan, D. (2005). Bilginin organizasyonunda ulusal dizinlerin önemi ve atıf sistemi üzerine düşünceler. O. Horata, (Ed.), *Sosyal bilimlerde süreli yayınlar ve bilgi teknolojileri sempozyumu 2 Nisan 2005 Ankara. Bildiriler* içinde (s. 36-43) Ankara: Yeni Avrasya.